

باسمه تعالی

|                                                                                  |                                                     |                  |                      |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|------------------|----------------------|
| سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق                                            | رشته: ادبیات و علوم انسانی<br>و علوم و معارف اسلامی | ساعت شروع: ۹ صبح | مدت امتحان: ۹۰ دقیقه |
| سال سوم آموزش متوسطه                                                             | تاریخ امتحان: ۱۳۸۹/۶/۹                              |                  |                      |
| دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دوره ی نایبستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۸۹ | مرکز سنجش آموزش و پرورش<br>http://aee.medu.ir       |                  |                      |

| ردیف | سؤالات | نمره |
|------|--------|------|
|------|--------|------|

**فلسفه**

|                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |      |
|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| ۱                                         | تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام غلط می باشد؟<br>(الف) در پاسخ به سؤال «چرا هر پدیده محتاج علت است؟» باید وارد قلمرو علوم تجربی شد.<br>(ب) آنچه بیش از هر چیز ذهن اندیشمندان نخستین را به خود مشغول می داشت، دگرگونی هایی بود که پیوسته در جهان رخ می داد و می کوشیدند تا آن را توجیه عقلانی کنند.<br>(ج) از نظر ارسطو «صورت» همان «طبیعت» است آنگاه که آن را به عنوان مبدأ حرکت و سکون در یک شیء در نظر بگیریم. | ۰/۷۵ |
| ۲                                         | جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل نمایید:<br>(الف) اگر «کثرت» در کار نبود، نمی توانستیم اشیاء را از یکدیگر ..... دهیم و اگر «وحدت» نبود، نمی توانستیم میان اشیاء ..... تشخیص دهیم.<br>(ب) روش سوفسطائیان در تاریخ فلسفه بسیار مؤثر بوده است، زیرا آنها بحث های ..... را گسترش دادند و زمینه ی توجه به فن ..... را فراهم کردند.<br>(ج) وظیفه ی یک فیلسوف از نظر ارسطو تفسیر جهان هستی از افق ..... است.            | ۱/۲۵ |
| □ به سؤالات ذیل پاسخ کوتاه بدهید:         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |      |
| ۳                                         | معنای مشترکی که بین کاربرد فلسفه در گفتگوی روزمره ی مردم و کاربرد آن به شکل یک دانش خاص وجود دارد، چیست؟                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | ۰/۲۵ |
| ۴                                         | مهم ترین مصداق فلسفه چیست و به چه موضوعی می پردازد؟                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ۰/۵  |
| ۵                                         | «انسان معیار همه چیز است» شعار چه کسی می باشد؟                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ۰/۲۵ |
| ۶                                         | علت های بیرونی یک پدیده را از نظر ارسطو نام ببرید.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ۰/۵  |
| ۷                                         | نظر سقراط در مورد هر یک از مسائل زیر چیست؟ به صورت مختصر بنویسید.<br>(الف) ملاک انجام دادن یا ندادن یک کار<br>(ب) راه رسیدن به دانش درست و مطمئن<br>(ج) علت ترس از مرگ                                                                                                                                                                                                                                            | ۱/۵  |
| □ به سؤالات ذیل پاسخ تشریحی و کامل بدهید: |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |      |
| ۸                                         | اگر بپذیریم «ادراک حسی» می تواند حقیقت هر چیزی را دریابد و احتمال خطا در آن نیست، چه نتایج تناقض آمیزی به دنبال خواهد داشت؟ چرا؟                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ۲    |
| ۹                                         | دو مورد از سؤالات فلسفی علم حقوق و دو مورد از سؤالات فلسفی هنر را بنویسید.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ۱    |
| ۱۰                                        | نسبی بودن ماده و صورت را با ذکر مثال توضیح دهید.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ۱    |
| «ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم»            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |      |

باسمه تعالی

|                                                                                  |                                                     |                                                                                |                      |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق                                            | رشته: ادبیات و علوم انسانی<br>و علوم و معارف اسلامی | ساعت شروع: ۹ صبح                                                               | مدت امتحان: ۹۰ دقیقه |
| سال سوم آموزش متوسطه                                                             |                                                     | تاریخ امتحان: ۱۳۸۹/۶/۹                                                         |                      |
| دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دوره‌ی نایبستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۸۹ |                                                     | مرکز سنجش آموزش و پرورش<br><a href="http://aee.medu.ir">http://aee.medu.ir</a> |                      |

|      |        |      |
|------|--------|------|
| ردیف | سؤالات | نمره |
|------|--------|------|

منطق

|                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |               |       |           |          |                   |                   |               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|-------|-----------|----------|-------------------|-------------------|---------------|
| ۱۱                                                                                                                                                                           | تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام غلط می‌باشد؟<br>الف) داستان تفکر انسان از زمان تدوین منطق در یونان آغاز شده است.<br>ب) برای ارائه‌ی تعریف دقیق باید از مفاهیمی استفاده کرد که دربرگیرنده‌ی محتوای درونی مُعرّف باشند.<br>ج) مفاهیم ذاتی در مقام فهم و تصور، مقدم بر ذات هستند.<br>د) محمول در قضیه‌ی حملی باید وصف و حالت موضوع باشد و حتماً باید بعد از موضوع قرار بگیرد.<br>ه) دو قضیه وقتی متناقض هستند که کمیت و کیفیت آنها با هم متفاوت باشد. | ۱/۲۵          |       |           |          |                   |                   |               |
| ۱۲                                                                                                                                                                           | جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید:<br>الف) تدوین‌گر علم منطق، ..... است.<br>ب) کاری را که برای رسیدن به چیستی یک مفهوم یا تصور انجام می‌دهیم، ..... می‌گویند.<br>ج) مقدم و تالی اجزای قضیه‌ی ..... می‌باشند.<br>د) از اقسام استدلال، استدلال آوردن از جزئی به کلی را ..... و از کلی به جزئی را ..... می‌نامند.                                                                                                                                 | ۱/۲۵          |       |           |          |                   |                   |               |
| □ به سؤالات ذیل پاسخ کوتاه بدهید:                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |               |       |           |          |                   |                   |               |
| ۱۳                                                                                                                                                                           | تعیین کنید بین هر یک از دو تصور کلی ذیل، کدام یک از نسبت‌های چهارگانه (تساوی، تباین، مطلق، من وجه) برقرار است؟<br>الف) معلّم - شاعر<br>ب) گل - ماهی                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ۰/۵           |       |           |          |                   |                   |               |
| ۱۴                                                                                                                                                                           | از میان مفاهیم ذیل «جنس قریب»، «جنس بعید» و «فصل» انسان را بیابید.<br>«جوهر - ناطق - سفیدپوست - کاتب - حیوان»                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ۰/۷۵          |       |           |          |                   |                   |               |
| ۱۵                                                                                                                                                                           | عبارات ذیل را تکمیل کنید:<br>الف) حد تام مثلث = شکل .....<br>ب) رسم تام ..... = حیوان ابزار ساز<br>ج) رسم ناقص مثلث = مقدار .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ۰/۷۵          |       |           |          |                   |                   |               |
| ۱۶                                                                                                                                                                           | نوع هر یک از قضایای شرطی منفصل را تعیین کنید:<br>الف) دزد یا پول را می‌برد یا وسایل را.<br>ب) جاده یا یک طرفه است یا دو طرفه.<br>ج) نوزاد یا سالم است یا غیر سالم.                                                                                                                                                                                                                                                                                   | ۰/۷۵          |       |           |          |                   |                   |               |
| ۱۷                                                                                                                                                                           | جدول ذیل را کامل کنید:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ۱             |       |           |          |                   |                   |               |
| <table border="1"> <tr> <td>متضاد</td><td>عکس مستوی</td><td>اصل قضیه</td></tr> <tr> <td>..... الف ب .....</td><td>..... ب الف .....</td><td>هر الف ب است.</td></tr> </table> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |               | متضاد | عکس مستوی | اصل قضیه | ..... الف ب ..... | ..... ب الف ..... | هر الف ب است. |
| متضاد                                                                                                                                                                        | عکس مستوی                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | اصل قضیه      |       |           |          |                   |                   |               |
| ..... الف ب .....                                                                                                                                                            | ..... ب الف .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | هر الف ب است. |       |           |          |                   |                   |               |
| «ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم»                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |               |       |           |          |                   |                   |               |

باسمه تعالی

| سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق                                            | رشته: ادبیات و علوم انسانی<br>و علوم و معارف اسلامی                                                                                                                                                                | ساعت شروع: ۹ صبح | مدت امتحان: ۹۰ دقیقه |
|----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------------------|
| سال سوم آموزش متوسطه                                                             | تاریخ امتحان: ۱۳۸۹/۶/۹                                                                                                                                                                                             |                  |                      |
| دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دوره ی نایبستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۸۹ | مرکز سنجش آموزش و پرورش<br><a href="http://ace.medu.ir">http://ace.medu.ir</a>                                                                                                                                     |                  |                      |
| ردیف                                                                             | سوالات                                                                                                                                                                                                             | نمره             |                      |
| ۱۸                                                                               | تعیین کنید هر یک از قیاس های ذیل اولاً شکل چندم است؟ ثانیاً منتج است یا عقیم؟ ثالثاً اگر منتج است، نتیجه و اگر عقیم است دلیل آن چیست؟<br>الف) بعضی الف ب است - هیچ ب ج نیست.<br>ب) هیچ ب الف نیست - بعضی ب ج نیست. | ۱/۵              |                      |
| □ به سوالات ذیل پاسخ تشریحی دهید:                                                |                                                                                                                                                                                                                    |                  |                      |
| ۱۹                                                                               | جامع و مانع بودن تعریف یعنی چه؟ به اختصار بنویسید.                                                                                                                                                                 | ۰/۵              |                      |
| ۲۰                                                                               | آیا با پیدایش منطق های جدید، دوره منطق قدیم سرآمده است؟ توضیح دهید.                                                                                                                                                | ۰/۷۵             |                      |
| ۲۱                                                                               | اقسام برهان را نام ببرید و هر کدام را به اختصار تعریف کنید.                                                                                                                                                        | ۱                |                      |
| ۲۲                                                                               | مغالطه را تعریف کنید و یک مثال برای آن بنویسید.                                                                                                                                                                    | ۱                |                      |
|                                                                                  | «موفق باشید»                                                                                                                                                                                                       | جمع نمره         | ۲۰                   |

باسمه تعالی

|                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                  |      |
|--------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|------|
| راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی |      |
| سال سوم آموزش متوسطه                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۶ / ۹                       |      |
| دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دوره‌ی تابستانی (شهریورماه) سال ۱۳۸۹ |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | مرکز سنجش آموزش و پرورش<br>http://aee.medu.ir    |      |
| ردیف                                                                           | راهنمای تصحیح                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                  |      |
| نمره                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                  |      |
| <b>فلسفه</b>                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                  |      |
| ۱                                                                              | الف) غ (ب) ص (ج) ص                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | (هر مورد ۰/۲۵)                                   | ۰/۷۵ |
| ۲                                                                              | الف) تمیز (تفاوت) - تشابه (همانندی)<br>ب) استدلالی - منطق<br>ج) علل اربعه<br>(هر مورد ۰/۲۵)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                  | ۱/۲۵ |
| ۳                                                                              | تبیین عقلانی                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                  | ۰/۲۵ |
| ۴                                                                              | مابعدالطبیعه (یا فلسفه اولی یا متافیزیک یا هستی شناسی) (۰/۲۵) - شناخت احکام وجود و هستی (۰/۲۵)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                  | ۰/۵  |
| ۵                                                                              | پروتاگوراس (۰/۲۵)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                  | ۰/۲۵ |
| ۶                                                                              | علت فاعلی - علت غایی<br>(هر مورد ۰/۲۵)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                  | ۰/۵  |
| ۷                                                                              | الف) درستی یا نادرستی آن کار<br>ب) دست یافتن به تعاریف اشیا<br>ج) ترس از مرگ جز این نیست که آدمی خود را دانا پندارد بی آنکه دانا باشد.<br>(هر مورد ۰/۵)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                  | ۱/۵  |
| ۸                                                                              | نتیجه می گیریم هیچ انسانی نمی تواند عاقل تر از دیگری باشد (۰/۵) زیرا هر کس بهترین داور احساس هایی است که به دست می آورد، پس این که پروتاگوراس به تعلیم مردم می پردازد و مزد قابل توجهی هم دریافت می کند، کار غلطی است. باید بگوییم پروتاگوراس سرشوخی دارد که ما را به درس خود دعوت می کند و می خواهد حقیقت را به ما آموزش دهد. (۰/۵) حتی از این هم بالاتر بگوییم، همه ی بحث ها و کاوش های علمی و فلسفی بی معناست، (۰/۵) زیرا اگر قرار باشد هر پندار و عقیده ای درست شمرده شود، پس آیا ابلهانه نیست که مردم درباره ی آراء و عقاید هم گفتگو کنند. (۰/۵) |                                                  | ۲    |
| ۹                                                                              | «جرم» چیست (۰/۲۵) و چه کسی باید برای مجازات مجرمان «قانون» وضع کند؟ (۰/۲۵) و ...<br>زیبایی چیست؟ (۰/۲۵) فرق هنرمند با دیگران در چیست؟ (۰/۲۵) و ...                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                  | ۱    |
| ۱۰                                                                             | یعنی چیزی ممکن است در مقایسه با یک چیز ماده و قوه باشد (۰/۲۵) و نسبت به چیز دیگر صورت و فعلیت. (۰/۲۵) مثلاً تخم مرغ نسبت به نطفه ی اولیه صورت است و نسبت به جوجه ماده (ذکر هر مثال صحیح دیگر قابل قبول می باشد). (۰/۵)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                  | ۱    |
| <b>منطق</b>                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                  |      |
| ۱۱                                                                             | الف) غ (ب) ص (ج) ص<br>د) غ ه) ص                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | (هر مورد ۰/۲۵)                                   | ۱/۲۵ |
| ۱۲                                                                             | الف) ارسطو (۰/۲۵) ب) تعریف (۰/۲۵)<br>ج) شرطی (یا شرطی متصل) (۰/۲۵) د) استقراء (۰/۲۵) - قیاس (۰/۲۵)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                  | ۱/۲۵ |
| ۱۳                                                                             | الف) عموم و خصوص من وجه (۰/۲۵) ب) تباین (۰/۲۵)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                  | ۰/۵  |
| «ادامه در صفحه ی دوم»                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                  |      |

باسمه تعالی

|                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                  |                          |
|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|--------------------------|
| راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی |                          |
| سال سوم آموزش متوسطه                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۶ / ۹                       |                          |
| دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دوره‌ی تابستانی (شهریورماه) سال ۱۳۸۹ |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | مرکز سنجش آموزش و پرورش<br>http://aee.medu.ir    |                          |
| ردیف                                                                           | راهنمای تصحیح                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                  |                          |
| نمره                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                  |                          |
| ۱۴                                                                             | جنس قریب = حیوان (۰/۲۵)                                                                                                                                                                                                                                                                           | جنس بعید = جوهر (۰/۲۵)                           | فصل = ناطق (۰/۲۵)        |
| ۱۵                                                                             | الف) سه ضلعی (۰/۲۵)                                                                                                                                                                                                                                                                               | ب) انسان (۰/۲۵)                                  | ج) دارای سه زاویه (۰/۲۵) |
| ۱۶                                                                             | الف) مانعة الخلو (۰/۲۵)                                                                                                                                                                                                                                                                           | ب) حقیقی (۰/۲۵)                                  | ج) حقیقی (۰/۲۵)          |
| ۱۷                                                                             | عکس مستوی = بعضی (۰/۲۵) ب الف است (۰/۲۵)<br>متضاد = هیچ (۰/۲۵) الف ب نیست (۰/۲۵)                                                                                                                                                                                                                  |                                                  |                          |
| ۱۸                                                                             | الف) شکل ۱ (۰/۲۵) - منتج بعضی الف ج نیست (۰/۵)<br>ب) شکل ۳ (۰/۲۵) - عقیم زیرا صغری موجب نمی‌باشد (یا) هر دو مقدمه سالبه است (۰/۵)                                                                                                                                                                 |                                                  |                          |
| ۱۹                                                                             | یعنی تعریف به گونه‌ای باشد که به طور کامل مجهول ما را روشن کند، نه اینکه بعضی از ویژگی‌های مجهول را روشن کند و بعضی را نادیده بگیرد. (۰/۲۵) و بعضی از ویژگی‌های بی‌ارتباط را نیز شامل شود. (۰/۲۵)                                                                                                 |                                                  |                          |
| ۲۰                                                                             | خیر - زیرا دستاوردهای جدید علمی به معنی درستی آنها و غلط بودن نظریات قدیمی نمی‌باشد. (۰/۲۵) و همین استدلال که «هر چیز جدیدی درست است.» خود نوعی استدلال تمثیلی یا استقرائی است که در منطق ارزش یقینی ندارد. (۰/۲۵) باید محدوده‌ی منطق جدید و قدیم را تعیین و جدا نمود و از هر دو بهره برد. (۰/۲۵) |                                                  |                          |
| ۲۱                                                                             | برهان آتی (۰/۲۵) برهان لمی (۰/۲۵)<br>آتی = از معلول به علت پی بردن است. (۰/۲۵)<br>لمی = از علت به معلول پی بردن است. (۰/۲۵)                                                                                                                                                                       |                                                  |                          |
| ۲۲                                                                             | مغالطه عبارت است از: استفاده از شکل ظاهری استدلال و مخفی کردن صورت یا ماده غلط آن استدلال به منظور مخدوش کردن ذهن مخاطب (۰/۵)<br>یکی از مثال‌های کتاب یا هر مثال صحیح دیگر قابل قبول است (۰/۵)                                                                                                    |                                                  |                          |
| ۲۰                                                                             | جمع نمره                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                  |                          |
|                                                                                | «موفق باشید»                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                  |                          |

توجه: بیان پاسخ‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می‌باشد.

با تشکر و عرض خسته نباشید. آجروگم عیندا...